

[Μελέτες]

Οι Νεοελληνικές Διάλεκτοι

Οι διάλεκτοι και τα ιδιώματα της νέας ελληνικής

Κατωϊταλικές Διάλεκτοι

Περιεχόμενα

- 1. Γενικά
- 2. Σύλλογοι-Ενώσεις
- 3. Λεξικά-Γλωσσάρια-Γλωσσικό υλικό
- 4. Η ελληνική ως μειονοτική γλώσσα στην Ιταλία
- 5. Φόρασυζητήσεων
- 6. Μουσική

1. Γενικά

Βικιπαίδεια Wikipedia

(ελληνική) Κατωϊταλική διάλεκτος

- [el.wikipedia.org/wiki/Γραικάνικη διάλεκτος](http://el.wikipedia.org/wiki/Γραικάνικη_διάλεκτος)

(ιταλική) **Greco di Calabria**

- http://it.wikipedia.org/wiki/Dialetto_greco-calabro

Wikipedia (αγγλική) Griko Language

- http://en.wikipedia.org/wiki/Griko_language.

Το κείμενο της αγγλικής Wikipedia αναδημοσιεύεται σε άλλους εγκυκλοπαιδικούς δικτυακούς τόπους όπως τη Biocrawler (http://www.biocrawler.com/encyclopedia/Griko_language) και την Answers.com. (<http://www.answers.com/topic/griko-language>)

Ιστοσελίδα της Μ. Κατσουγιάννου, (επικ. καθ. στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου)

- <http://www.ucy.ac.cy/bneG/staffg/katsogiannoug/ereunitika1g/ereu...>

Περιλαμβάνεται γλωσσολογική βιβλιογραφία, φωτογραφικό υλικό, ενώ υπό ανάρτηση βρίσκεται φωνητικό υλικό που συγκεντρώθηκε από την επιτόπια έρευνά της στην Κάτω Ιταλία.

Περιοδικό Άρδη

- http://www.ardin.gr/Arxeio_Ardin/2001/ardin_31/papagianopoulos_k...

Παρουσίαση της γραικάνικης διαλέκτου από τον Γ. Παπαγιαννόπουλο

Α' Διεθνές Συνέδριο για τη διάλεκτο γκρικό

- <http://www.geocities.com/Athens/Cyprus/8777/irakleion.html>

Πορίσματα του Α' Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα «Η διάλεκτος γκρικό: ιστορική, γλωσσολογική, πολιτιστική προσέγγιση» (Ηράκλειο 6-7 Μαΐου 1999).

2. Σύλλογοι-Ενώσεις

Ένωση Κοινοτήτων της Grecia Salentina

- <http://www.greciasalentina.org/>

Επίσημος δικτυακός τόπος της Ένωσης Κοινοτήτων της Grecia Salentina. Παρέχει γενικές πληροφορίες για τη γλώσσα με δείγματα διαλεκτικών κειμένων (έμμετρων και πεζών), στοιχεία γραμματικής, γλωσσάριο (ιταλο-γρεκάνικο και αντιστρόφως) καθώς και για την ιστορία, τις παραδόσεις, την κουζίνα κλπ. Γλώσσα: ιταλικά

Grecia Salentina-sito ufficiale.

- http://www.greciasalentina.org/L_Html/lingua.htm

Περιέχει εισαγωγικό κείμενο όπου παρουσιάζονται οι σκοποί της ιστοσελίδας.

Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων της Γραικία Σαλεντίνα

- http://www.geocities.com/enosi_griko/

Η επίσημη ιστοσελίδα της Συντονιστικής Επιτροπής Συλλόγων της Γραικία Σαλεντίνα. Στο link *Grikolanguageandliterature* δίνεται βιβλιογραφία για τα griko. Διαλεκτικά κείμενα μπορεί να βρει κανείς και στο σύνδεσμο *Altri testi sull' Ellenismo di Salento (Άλλα κείμενα για τον Ελληνισμό του Σαλέντο, Other texts on the Hellenism of Salento)*.

Ελληνοϊταλικός Σύλλογος Grecia-gr [Associazione ItaloEllenica Grecia-gr]

- <http://www.grecia-gr.com/forum/>

Martignano.net

- <http://www.salentogriko.info/>

Δικτυακός τόπος της πολιτιστικής και τουριστικής Ένωσης Martignano.net της κοινότητας του Μαρτινιάνο. Πληροφορίες για την περιοχή και τη γλώσσα με διαλεκτικά κείμενα (τραγούδια) στις ενότητες *Tradizionikai CulturaGrica*.

Κέντρο Μελετών CHORA-MA (Χώρα Μας)

- <http://www.geocities.com/Athens/Cyprus/8777/Chora-Ma.html>

Το Κέντρο Μελετών CHORA-MA (Χώρα Μας) (= το χωριό μας) γεννήθηκε το 1975 με ένα φιλόδοξο σχέδιο: να γίνει ο πολιτιστικός πνεύμονας της κοινότητας και σημείο αναφοράς για ολόκληρη τη Grecia Salentina. Οι στόχοι του CHORA-MA επικεντρώνονται:

- στη διαφύλαξη της ιστορικής και γλωσσικής κληρονομιάς που αντιπροσωπεύει η «Γρήκο» δηλαδή η ελληνόφωνη διάλεκτος της Στερνατίας που ακόμα χρησιμοποιείται από μεγάλο αριθμό των κατοίκων της.
- στη διάσωση και αξιοποίηση των ιστορικών και αρχαιολογικών μνημείων καθώς και στην τουριστική

και πολιτιστική ανάδειξη του Ελληνόφωνου χώρου.

Grika milume

- <http://www.grikamilume.com/>

Δικτυακός τόπος ένωσης προσώπων αφιερωμένος στην Grecia Salentina. Περιλαμβάνει φωτογραφικό υλικό, στοιχεία για την ιστορία και τη γλώσσα της περιοχής, τραγούδια, βιβλιογραφία και άλλους σχετικούς συνδέσμους. Προς το παρόν μόνο στα ιταλικά. Ετοιμάζονται η ελληνική και αγγλική εκδοχή.

3. Λεξικά-Γλωσσάρια-Γλωσσικό υλικό

Graecanic Dictionary του Πανεπιστήμιο Πατρών

- http://slt.wcl.ee.upatras.gr/Wcl_files/frame.htm

Παρουσιάζεται με ενδεικτικά παραδείγματα λημμάτων ηλεκτρονικό λεξικό της προφοράς και χρήσης των γρεκάνικων στην Νότια Ιταλία (7,524 λήμματα).

Δικτυακός τόπος Logos.

- http://www.logosdictionary.com/pls/dictionary/new_dictionary.kdi...

Περιλαμβάνει λεξικό (logosdictionary) στο οποίο μπορεί να γίνει αναζήτηση μεμονωμένων λέξεων σε πάνω από 60 γλώσσες και διαλέκτους. Εκτός από τα Ελληνικά δίνει αποτελέσματα και για τα griko.

Πρόγραμμα "Magna Grecia"

- <http://users.att.sch.gr/ikomninou/Calabria.htm>

Λεξιλόγιο Ελληνοφώνων Κάτω Ιταλίας, προϊόν του προγράμματος αδελφοποίησης του 1ου Πειραματικού Λυκείου Αθηνών.

Istituto Statale di Istruzione Secondaria Superiore «Salvatore Trinchese».

- <http://www.edscuola.it/archivio/antologia/proverbi.pdf>

Συλλογή παροιμιών στα griko.

Sternatia.com.

- <http://www.sternatia.com/lingua.htm>

Τουριστικός δικτυακός τόπος για την περιοχή της Grecia Salentina. Στην ενότητα *Lingua-Cultura* υπάρχει σύντομη παρουσίαση της διαλέκτου και περιορισμένο διαλεκτικό υλικό. Γλώσσα: ιταλικά.

Salentu: lu sule, lu mare, lu ientu!

- <http://kalinitta.splinder.com/tag/griko>

Δικτυακός τόπος αφιερωμένος σε παραδοσιακά ποιητικά κείμενα από το Σαλέντο. Δίνεται η μετάφρασή τους στα ιταλικά.

Salentu.com.

- <http://www.salentu.com/index.asp>

Στη στήλη La Grecia Salentina e il griko και στην ενότητα canti in griko δημοσιεύονται διαλεκτικά κείμενα (τραγούδια).

CHRISTUSREX

<http://www.christusrex.org/www1/pater/JPN-grecanic.html>

Το «Πάτερ ημών» στα γρεκάνικα

4. Η ελληνική ως μειονοτική γλώσσα στην Ιταλία

Ευρωμοσαϊκό

- <http://www.uoc.edu/euromosaic/web/homect/index2.html>

Η αναφορά στο πλαίσιο του Ευρωμοσαϊκού για την ελληνική ως μειονοτική γλώσσα στη νότια Ιταλία.
Γλώσσα: αγγλικά

Υπουργείο Εσωτερικών της Ιταλίας

- http://www.prov-varese.leganord.org/lingue/Cultura_e_immagini_cp...

Έκθεση του Υπουργείου Εσωτερικών της Ιταλίας για την ελληνική γλωσσική μειονότητα της Κάτω Ιταλίας.
Γλώσσα: ιταλικά.

Minoranze linguistiche di Calabria [Γλωσσικές μειονότητες της Καλαβρίας]

- <http://tismappe.calabriaweb.it/MinoranzeLinguistiche/index.html>

Στην ενότητα *Grecanici* <http://tismappe.calabriaweb.it/MinoranzeLinguistiche/grecanici.html> και στην υποενότητα *Lingua* δίνεται επιγραμματικά η ιστορία της διαλέκτου και η χρήση της στην ποίηση μέσα από την παρουσίαση γρεκάνων ποιητών του 20^{ου} αιώνα και δειγμάτων του έργου τους. Γλώσσα: ιταλικά.

Διεθνές Κέντρο για τηνπολυγλωσσία (Centro Internazionale sul Plurilinguismo).

- http://web.uniud.it/cip/e_min_tutelate_scheda.htm#5

Schede sulle minoranze tutelate dalla legge 482/ 1990 (a cura di Fiorenzo Toso). Για κάθε γλώσσα δίνονται πληροφορίες που εντάσσονται στις εξής ενότητες: γλωσσική τυπολογία, διάδοση στην Ιταλία, γενικές παρατηρήσεις, αριθμητική αξία, κατάσταση, δημόσια χρήση, εκπαίδευση, ΜΜΕ. Γλώσσα: ιταλικά, αγγλικά, γερμανικά.

«How did Greek come to be the vernacular in parts of Southern Italy?»

- http://www.geocities.com/enosi_griko/Articoli/Greek_Vernacular.html

Άρθρο του Geoffrey Hull από το βιβλίο *Polyglot Italy*. Γλώσσα: αγγλικά

«On the Brink: Griko; A Language of Resistance and Celebration».

<http://209.200.101.189/publications/csq/csq-article.cfm?id=1106>

Άρθρο της Lucia Clark δημοσιευμένο στο *Cultural Survival Quarterly* 25(2)^[1]. Αναφέρεται σε αδρές γραμμές στην ιστορία της διαλέκτου και τη σημερινή της θέση στην Ιταλία.

EURAC research

- http://www.eurac.edu/Focus/linguistic_islands_greco_it.htm

Δικτυακός τόπος του ιδρύματος έρευνας και κατάρτισης EURAC που μεταξύ άλλων ασχολείται με θέματα γλωσσικών μειονοτήτων. Στην ενότητα *Italiani che parlano lingue diverse* και στο σύνδεσμο *Griko* δίνονται πληροφορίες για την διάλεκτο επιγραμματικά

Super Eva

- http://guide.supereva.it/linguistica_filologia/interventi/2000/0...

Δικτυακός τόπος που περιλαμβάνει ενότητα για την ιταλική διαλεκτολογία. Μεταξύ αυτών διάφορα γλωσσολογικά άρθρα για τις κατωιταλικές διαλέκτους (Καλαβρία) σε επιμέλεια του Carmelo Lupini. Παρέχεται δυνατότητα ακρόασης φωνητικού υλικού. Γλώσσα: ιταλικά.

5. Φόρα συζητήσεων

How-to-learn-any-language.com.

- http://how-to-learn-any-language.com/forum/forum_posts.asp?TID=1...

Languagehat.com

- <http://www.languagehat.com/archives/000595.php>

6. Μουσική

Μουσικό συγκρότημα Ghetonia

- <http://spazioinwind.libero.it/mycrossofworld/MusicaDelSud/Person...>

Παρουσίαση, στην ιστοσελίδα My cross of World, του μουσικού συγκροτήματος *Ghetonia* που μελετά και τραγουδά παραδοσιακή μουσική της Grecia Salentina.

Μουσικό συγκρότημα Canzoniere Grecanico Salentino

- <http://www.canzonieregrecanicosalentino.net/home%20page.htm>

Ερευνούν τη μουσική παράδοση της Puglia και ανάμεσα στα άλλα τραγουδούν και στα griko. Γλώσσα: ιταλικά

Μουσικό συγκρότημα και πολιτιστικός σύλλογος Avleddha

- <http://www.avleddha.it/default.htm>

Μελετά και αγκαλιάζει όλους τους τομείς της γρεκάνικης πολιτιστικής παράδοσης. Γλώσσα: ιταλικά. Τραγούδια τους στη διεύθυνση: <http://stage.vitaminic.com/avleddha/>.

Soletoonline

- <http://www.soletoonline.it/grecia/taranta.htm>

Στην ενότητα *Grecia Salentina* η υποενότητα *Musica* είναι αφιερωμένη στη γρεκάνικη μουσική. Γλώσσα: ιταλικά

Rootsworld

- <http://www.rootsworld.com/griko/>

Άρθρο του Νώντα Κίτσου για την ελληνική μουσική παράδοση στη νότια Ιταλία. Περιλαμβάνονται ηχογραφημένα κατωϊταλικά τραγούδια <http://www.rootsworld.com/griko/griko2.html>. Γλώσσα: αγγλικά.

¹ Cultural Survival = αμερικανική οργάνωση για τα δικαιώματα των ιθαγενών πληθυσμών σε όλο τον κόσμο